

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**

Код та найменування спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**

Освітньо-професійна програма **Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**

« 28» лютого 2025 р. протокол № 2 .

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 11 –31/2024 – 25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом](#)

Викладач: **Спаський Ігор Дмитрович**, старший викладач кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, кандидат економічних наук

Профайл

Контакти:

e-mail: ostrov7@gmail.com
(050) 917-75-59

Освітній компонент викладається на I курсі у II семестрі
Кількість: кредитів: 5,0; годин - 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	54	24	30
заочна	22	8	14
Самостійна робота, годин	Денна – 96		Заочна – 128

Розклад занять

2. Анотація освітнього компонента

Програма освітнього компонента «Основи підприємницької діяльності» спрямована на формування у студентів комплексу теоретичних знань та практичних навичок з організації та управління бізнесом в сучасних ринкових умовах. Освітній компонент охоплює основні аспекти створення бізнесу, стратегічного та операційного управління, маркетингу, фінансового менеджменту, управління персоналом та ризиками. Дисципліна акцентує увагу на системному підході до управління бізнесом, розвитку підприємницького мислення та формуванні практичних навичок прийняття ефективних бізнес-рішень у конкурентному середовищі.

Знання та практичні навички, які набуваються в процесі вивчення дисципліни, потрібні здобувачам як для виконання кваліфікаційної роботи, так і в практичній підприємницькій діяльності.

Освітній компонент «Основи підприємницької діяльності» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Вступ до фаху», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Основи підприємництва».

3. Мета освітнього компонента

Мета освітнього компонента «Основи підприємницької діяльності» – є формування у студентів системного розуміння принципів та інструментів управління бізнесом, розвиток практичних навичок з організації бізнес-процесів, стратегічного планування, маркетингового, фінансового та кадрового менеджменту для забезпечення конкурентоспроможності та стійкого розвитку підприємницьких структур у динамічному ринковому середовищі.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компонента «Основи підприємницької діяльності» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності [072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»](#) та освітньо-професійній програмі [«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»](#) підготовки бакалавра.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання:

ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування

ПР 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

5. Інформаційний обсяг освітнього компонента

5.1 Перелік лекційних занять

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні та організаційні засади управління бізнесом			
•	Бізнес як об'єкт управління. Сутність та функції бізнесу в ринковій економіці. Форми та види бізнесу. Внутрішнє та зовнішнє середовище бізнесу. Суб'єкти бізнесу та їх взаємодія. Підприємництво як основа бізнесу.	2	1
•	Організаційно-правові форми бізнесу. Класифікація підприємств за формами власності та організаційно-правовими формами. Переваги та недоліки різних організаційно-правових форм. Форми об'єднань підприємств. Особливості створення та реєстрації бізнесу в Україні.	2	1
•	Система управління бізнесом. Поняття та принципи управління бізнесом. Функції управління: планування, організація, мотивація, контроль. Методи управління: економічні, адміністративні, соціально-психологічні. Організаційна структура управління бізнесом.	2	1
•	Бізнес-планування. Сутність та функції бізнес-планування. Структура та технологія розробки бізнес-плану. Методика розрахунку основних показників бізнес-плану. Презентація бізнес-плану потенційним інвесторам.	4	0,5
•	Стратегічне управління бізнесом. Поняття та етапи стратегічного управління. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища. Формулювання місії та цілей організації. Розробка та реалізація стратегії. Стратегічний контроль.	2	0,5
Змістовний модуль 2. Функціональні аспекти управління бізнесом			
•	Управління маркетингом. Сутність маркетингу в системі управління бізнесом. Маркетинговий комплекс. Маркетингові дослідження. Розробка маркетингової стратегії. Управління брендом. Цифровий маркетинг.	4	0,5
•	Управління персоналом. Кадрова політика підприємства. Підбір, оцінка та розвиток персоналу. Мотивація та стимулювання працівників. Корпоративна культура. Лідерство та стилі управління.	2	0,5
•	Управління фінансами бізнесу. Фінансова система	2	1

	підприємства. Джерела фінансування бізнесу. Управління доходами і витратами. Оцінка фінансового стану. Фінансове планування та бюджетування. Управління ризиками.		
•	Управління операційною діяльністю. Поняття та функції операційного менеджменту. Організація виробничого процесу. Управління якістю продукції/послуг. Управління запасами. Логістичні системи.	2	1
•	Інноваційний розвиток бізнесу. Сутність інновацій та їх роль у розвитку бізнесу. Управління інноваційними процесами. Інноваційні бізнес-моделі. Комерціалізація інновацій. Захист інтелектуальної власності.	2	1
		24	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні та організаційні засади управління бізнесом			
1	Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища бізнесу. Практична робота з аналізу факторів макро- та мікросередовища для конкретного бізнесу. Проведення SWOT-аналізу. Визначення конкурентної позиції.	4	2
2	Вибір організаційно-правової форми бізнесу. Аналіз переваг та недоліків різних форм організації бізнесу на конкретних прикладах. Розрахунок витрат на реєстрацію. Моделювання процесу створення бізнесу.	4	1
3	Проектування організаційної структури управління. Розробка організаційної структури для підприємства з урахуванням особливостей його діяльності. Визначення функціональних обов'язків працівників. Встановлення комунікаційних зв'язків.	4	2
4	Розробка бізнес-плану. Практичне опрацювання процесу створення бізнес-плану для нового або існуючого бізнесу. Розрахунок основних економічних показників. Презентація та захист бізнес-плану.	2	2
5	Формування стратегії розвитку бізнесу. Аналіз ринкової позиції компанії. Формулювання стратегічних альтернатив. Вибір оптимальної стратегії. Розробка плану реалізації стратегії.	2	1

Змістовний модуль 2. Функціональні аспекти управління бізнесом			
6	Розробка маркетингової програми бізнесу. Сегментація ринку та вибір цільового сегмента. Позиціонування продукту/послуги. Розробка маркетингового комплексу (4Р). Формування бюджету маркетингу.	4	2
7	Управління персоналом підприємства. Планування потреби в персоналі. Розробка системи мотивації. Оцінка ефективності управління персоналом. Вирішення конфліктних ситуацій.	2	1
8	Фінансовий аналіз бізнесу. Розрахунок та аналіз основних фінансових показників: ліквідності, рентабельності, платоспроможності. Оцінка інвестиційної привабливості бізнесу. Розробка фінансової стратегії.	4	1
9	Оптимізація операційної діяльності. Аналіз та оптимізація бізнес-процесів. Розробка системи управління якістю. Планування виробничих потужностей. Управління ланцюгами поставок.	2	1
10	Розробка інноваційного проекту. Генерування бізнес-ідеї. Оцінка інноваційного потенціалу компанії. Розробка та обґрунтування інноваційного проекту. Оцінка ризиків інноваційної діяльності.	2	1
Всього		30	14

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Опрацювання лекційного матеріалу		
1	Тема 1. Бізнес як об'єкт управління	4	6
2	Тема 2. Організаційно-правові форми бізнесу	4	6
3	Тема 3. Система управління бізнесом	4	6
4	Тема 4. Бізнес-планування	4	6
5	Тема 5. Стратегічне управління бізнесом	4	6
6	Тема 6. Управління маркетингом	4	6
7	Тема 7. Управління персоналом	4	6
8	Тема 8. Управління фінансами бізнесу	4	6
9	Тема 9. Управління операційною діяльністю	4	6
10	Тема 10. Інноваційний розвиток бізнесу	4	6
	Підготовка до практичних занять		
11	Тема 1. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища бізнесу	2	3
12	Тема 2. Вибір організаційно-правової форми бізнесу	2	3
13	Тема 3. Проектування організаційної структури управління	2	3

14	Тема 4. Розробка бізнес-плану	2	3
15	Тема 5. Формування стратегії розвитку бізнесу	2	3
16	Тема 6. Розробка маркетингової програми бізнесу	2	3
17	Тема 7. Управління персоналом підприємства	2	3
18	Тема 8. Фінансовий аналіз бізнесу	2	3
19	Тема 9. Оптимізація операційної діяльності	2	3
20	Тема 10. Розробка інноваційного проекту	2	3
	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції		
21	Тема 1. Соціальна відповідальність бізнесу. Поняття та принципи. Корпоративна соціальна відповідальність. Соціальне підприємництво. Етика бізнесу. Взаємодія бізнесу і громади. Екологічна відповідальність.	10	10
22	Тема 3. Цифрова трансформація бізнесу. Сутність та напрями цифрової трансформації. Цифрові бізнес-моделі. Електронна комерція. Використання штучного інтелекту в бізнесі. Великі дані (Big Data) в управлінні. Кібербезпека бізнесу.	10	10
	Виконання індивідуального завдання.	16	18
	Всього	96	128

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів. Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за дисциплінами, що забезпечують вивчення даного освітнього компонента (діагностика первинних знань здобувачів).

Форми поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування;
- захист презентацій та прототипів стартап-проектів.

Підсумковий контроль – диференційований залік.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. «Теоретичні та організаційні засади управління бізнесом»		
Практичні роботи*	15	15
Самостійна робота*	5	5
Індивідуальне завдання	10	10
Модульний контроль	20	20
Всього за змістовний модуль 1	50	50
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 2. «Функціональні аспекти управління бізнесом»		
Практичні роботи*	15	15
Самостійна робота*	5	5
Індивідуальне завдання	10	10
Модульний контроль	20	20
Всього за змістовний модуль 2	50	50
Всього	100	100

* Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Практичні роботи:

2,6 – 3 балів	<i>Практична робота відпрацьована та захищена вчасно, оформлена відповідно до вимог, надані повні обґрунтовані відповіді, складений висновок</i>	відмінно
2,4 – 2,5 балів	<i>Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, має невеликі відхилення при оформленні або при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
2,2 – 2,3 балів	<i>Практична робота відпрацьована, але захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені несуттєві помилки</i>	добре
1,8 – 2.1 балів	<i>Практична робота відпрацьована, але захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені більш суттєві помилки</i>	достатньо

0 – 1,7 балів	<i>Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно
----------------------	--	--------------

Самостійна робота:

4,5 – 5 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена вчасно, оформлена у вигляді презентації, має чітко оформлені висновки, всі відповіді вірні.</i>	відмінно
4,0 – 4,4 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена вчасно, має невеликі відхилення при оформленні або при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені несуттєві помилки</i>	добре
2,1 – 3,4 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені більш суттєві помилки</i>	достатньо
0 – 2 балів	<i>Самостійна робота не підготовлена, або не захищена, або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Індивідуальне завдання:

8,8 – 10 балів	<i>Індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, надані повні обґрунтовані відповіді, проєкт має інноваційний характер та комерційний потенціал</i>	відмінно
8,1 – 8,7 балів	<i>Індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, при відповіді допущені неточності, проєкт має потенціал для реалізації</i>	дуже добре
7,4 – 8,0 балів	<i>Індивідуальне завдання виконане, відповіді неповні, допущені помилки, проєкт потребує доопрацювання</i>	добре
6,0 – 7,3 балів	<i>Індивідуальне завдання виконане, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки, проєкт має суттєві недоліки</i>	достатньо
0 – 5,9 балів	<i>Індивідуальне завдання не виконане або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Модульний контроль:

18,0 – 20,0	здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, вміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
--------------------	--	----------

15,0 – 17,0	здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	добре
12,0 – 14,0	здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	достатньо
0 – 11,0	здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад, запрошення стартаперів та інвесторів для гостьових лекцій.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, мозговий штурм, проєктний метод), тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, пітч-сесії, прототипування, дизайн-мислення.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, аналіз кейсів успішних стартапів, розробка елементів власного стартап-проєкту, підготовка презентацій, робота на спеціалізованих онлайн-платформах для стартапів.

8. Інформаційні ресурси Базові (основні):

1. Ефективність використання інноваційно-інвестиційного потенціалу продовольчого бізнесу [Текст]: монографія / Н. Й. Басюркіна, Н. С. Белали Т. В. Бордун та ін. ; за ред. Ю. О. Бровкіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. – Одеса : ОНАХТ, 2020. – 151 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1308248>

2. Трансформації вітчизняного підприємництва в умовах ризиків і загроз сьогодення [Текст]: монографія/ Н. Й. Басюркіна, О. О. Богданов, А. В. Гріщенко та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. технол. ун-т. – Івано-Франківськ, 2023. – 467с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2134210>

3. Людський потенціал підприємницької діяльності [Електронний ресурс]: Human potential of entrepreneurial activity : навч. посіб. / В. П. Мікловда, Н. Ю. Кубіній, Л. Юрковичова та ін. ; за заг. ред. Н. Ю. Кубіній ; Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород, 2021. – 172 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONANT.2056302>

4. Міжнародне підприємництво [Електронний ресурс] : підручник / А. В. Колодійчук, О. С. Молнар, Л. П. Рибаківа, Н. І. Ценклер ; Ужгород. торг.-екон. ін-т Держ. торг.-екон. ун-ту. – Львів : ННБК "АТБ", 2022. – 191 с.

5. Основи підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк та ін. ; за ред. В. М. Марченко ; Нац. техн. ун-т "Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського". – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 515 с.

Додаткова

1. Менеджмент. Маркетинг. Підприємництво [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. Ф. Рябоволик, І. О. Андрощук, А. О. Доренська та ін. ; Центральноукр. нац. техн. ун-т. — Кропивницький, 2024. — 208 с.

2. Міжнародна інвестиційна діяльність [Текст] : навч.-метод. посіб. / Л. В. Руденко, Д. Г. Лук'яненко, О. М. Мозговий та ін. ; за заг. ред. Л. В. Руденко ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. — Київ : КНЕУ, 2008. — 168 с. — ISBN 978-966-483-041-3.

3. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва [Текст] : навч. посіб. / за ред. Р.Л. Хом'яка. — Львів : Магнолія-2006, 2012. — 254 с.

4. Основи підприємництва [Електронний ресурс] : підручник / Н. В. Валінкевич, Т. О. Біляк, С. Ю. Бірюченко та ін. ; під заг. ред. Н. В. Валінкевич ; Житомир. держ. технол. ун-т. — Житомир : ЖДТУ, 2019. — 493 с.

5. Підприємництво та бізнес-культура [Текст] : підручник / Л. О. Лігоненко, Г. Л. Піратовський, І. В. Молоштан та ін. ; за заг. ред. Л. О. Лігоненко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — Київ : КНТЕУ, 2011. — 508 с.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#)

Викладач

ПІДПИСАНО

Ігор СПАСЬКИЙ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Протокол від «07» жовтня 2024 р. № 2

Завідувач кафедри

ПІДПИСАНО

Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

В.о. зав.каф. ЦТФО

ПІДПИСАНО

Ольга СВТУШЕВСЬКА